

Sygn. akt II CSK 137/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa "A." Spółki Jawnej [...] z siedzibą w S.
przeciwko "C." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2013 r.,
na skutek skarg kasacyjnych obu stron
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 28 września 2012 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną pozwanego w części dotyczącej oddalenia apelacji powoda i odmawia w pozostałej części przyjęcia tej skargi do rozpoznania,**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania,**
- 3. znosi między stronami koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 września 2012 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 8 lipca 2010 r., mocą którego Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 536.000 zł z ustawowymi odsetkami, tytułem odszkodowania za szkodę w postaci utraconych w latach 2000-2002 korzyści, spowodowaną utrudnieniem dojazdu do hurtowni prowadzonej przez powódkę oraz oddalił dalej idące powództwo, o odszkodowanie za szkody powstałe po roku 2002.

Skargi kasacyjne od wyroku Sądu Apelacyjnego złożyły obie strony.

Powódka w skardze kasacyjnej zarzuciła naruszenie prawa materialnego, to jest art. 361 § 1 i 2 oraz art. 416 k.c., a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 217 § 1 i 2, art. 227, art. 232, art. 240 § 1 i art. 278 w związku z art. 391 § 1 oraz art. 282 k.p.c., art. 316 § 1, art. 318 § 1, art. 322, art. 385 i art. 386 § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, to jest art. 361 oraz art. 481 w związku z art. 363 §2 k.c., a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 369 § 1, art. 373 k.p.c. w związku z art. 13 ust. 1, art. 18 ust. 2 i art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 130² § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, art. 391 § 1, art. 385, art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 290 § 1, art. 227 oraz art. 286 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwana we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sformułowała dwa zagadnienie prawne, których celem ma być wyjaśnienie:

a) „czy adekwatny związek przyczynowy w sprawach o tzw. utracone korzyści może być rozciągany na takie okoliczności faktyczne, na które sprawca szkody nie miał żadnego wpływu, a zatem nie powinien za nie odpowiadać?”;

b) „czy sprawca szkody powinien ponosić odpowiedzialność odszkodowawczą za błędy popełnione przez poszkodowanego?”.

Pozwana wskazała również, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na to, że Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację strony przeciwnej, mimo, że została ona wniesiona po terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na etapie tzw. przedsądu badania podlega tylko kwestia istnienia wymienionych w powołanym przepisie i wskazanych przez skarżącego przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W odniesieniu do skargi kasacyjnej powódki: we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca, dla uzasadnienia twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wskazała, że Sąd Apelacyjny odmówił mocy dowodowej dowodowi z opinii Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, sporządzonej w toku postępowania odwoławczego, bez uprzedniego wydania postanowienia o uchyleniu bądź zmianie postanowienia o dopuszczeniu tego dowodu. Zdaniem powódki została ona w ten sposób pozbawiona możliwości wykazania inicjatywy procesowej, która mogła przyczynić się do dojścia do prawdy. Taki zarzut ani też jego uzasadnienie nie usprawiedliwiają przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Zgodnie z utrwaloną już wykładnią art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymieniającego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej jako przesłankę przyjęcia jej do rozpoznania, oczywista zasadność skargi oznacza dostrzegalną od razu, na pierwszy rzut oka, trafność zarzutów tej skargi, a zatem stan, w którym każdy prawnik, bez przeprowadzania wnikliwej analizy, powinien dojść do wniosku, że zarzuty skarżącego są niewątpliwe, a zaskarżone orzeczenie jaskrawo nieprawidłowe. Chodzi więc, jak to ujął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02 (OSNC 2004, nr 3, poz. 49), o szczególne,

kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika.

Taka sytuacja w sprawie nie ma miejsca, jeśli uwzględni się, że Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że teza dowodu z opinii Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową okazała się nieprzydatna z uwagi na brak wykazania przez powódkę związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy określonymi działaniami pozwanej a stratami powódki. Jednocześnie zwrócić należy uwagę, że samo sformułowanie określonej tezy dowodowej w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, nie wyklucza wcale możliwości dokonania przez sąd takich ustaleń faktycznych, które przesądzą o braku przydatności dla wyrokowania opinii sporządzonej przez biegłego.

W odniesieniu do skargi kasacyjnej pozwanej: pozwana, powołując się na wystąpienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), powinna była nie tylko zagadnienia te sformułować, ale nadto uzasadnić przedstawiając odpowiednią argumentację prawną, wskazać że wypowiedź Sądu Najwyższego będzie miała istotne znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju praktyki sądowej (por. m. in. postanowienie SN z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.). Temu wymaganiu skarżąca nie sprostała, brak jest bowiem uzasadnienia prawnego przedstawionych zagadnień, brak jest również wykazania ich uniwersalnego charakteru i przydatności odpowiedzi udzielonej przez Sąd Najwyższy dla rozwoju judykatury. Niezależnie jednak od powyższych braków nie można nie zauważyć, iż obydwa zagadnienia prawne w gruncie rzeczy nie dotyczą wątpliwości prawnych jakie może rodzić instytucja związku przyczynowego, ale wiążą się ściśle z ustaleniami faktycznymi sprawy, których prawidłowość ustalenia skarżący kwestionuje.

Nie można również uznać, że pozwana wykazała, iż została spełniona przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymieniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - nawet gdyby przyjąć za trafne stanowisko skarżącej, że apelacja powódki została wniesiona po terminie, to nie można pominąć, iż nie odniosła ona skutku; Sąd Apelacyjny oddalił bowiem apelację powódki.

Z przedstawionych przyczyn, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą - zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W odniesieniu nadto do skargi kasacyjnej pozwanej zauważyć należy, że została ona skierowana nie tylko przeciwko rozstrzygnięciu Sądu Apelacyjnego oddającego jej apelację, ale również przeciwko rozstrzygnięciu, mocą którego Sąd ten oddalił apelację powoda. Oddalenie apelacji powoda, który, kwestionując częściowe oddalenie powództwa domagał się zmiany w tej części wyroku Sądu pierwszej instancji i zasądzenia na jego rzecz dalszej, dochodzonej powództwem kwoty, jest rozstrzygnięciem dla pozwanej korzystnym; skarżąca nie wykazała, że ma interes prawny w zaskarżeniu orzeczenia dla niej korzystnego. Wyrażając pogląd, że warunkiem dopuszczalności zaskarżenia orzeczenia jest interes skarżącego w tym zaskarżeniu, zachodzący w wypadku tzw. gravamen, polegający - najogólniej mówiąc - na niezgodności orzeczenia z żądaniem zgłoszonym w procesie przez strony (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 166; z dnia 5 września 1997 r., III CKN 152/97, nie publ.; z dnia 27 kwietnia 2006 r. I CSK 62/05, niepubl.; z dnia 29 stycznia 2008 r. II CSK 577/07 niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 r., III CKN 606/00, nie publ.), stwierdzić należy, że jego niewykazanie czyni skargę kasacyjną niedopuszczalną. Z przedstawionej przeto przyczyny skarga kasacyjną pozwanej we wskazanej części podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

aw

jw